

Script Doctor

ANALÍZIS

CÍM: KÍSÉRÉS

SZERZŐ: Szirányi Péter

MEGRENDELŐ: -

DÁTUM: 2006-11-24

VÁLTOZAT: 3. (1997-11)

OLDALSZÁM: 152 (miután az anyagot szabványosan átformáltuk)

MŰFAJ: akció

KORSZAK: jelen

HELYSZÍN: Washington, USA

LOG LINE: Az FBI igazgatóhelyettese egy új és minden eddiginél veszélyesebb maffia koronatanúját próbálja kimenekíteni a városból, de az amúgy is a legmagasabb biztonsági fokba sorolt feladatot nehezíti, hogy csapatának egyik tagja a szerelme, akit szintén meg akar óvni mindentől.

ÖSSZEGZÉS: A könyv jelen formájában még a formai követelményeknek sem felel meg, túlzó irodalmiasság és túlírás hátráltatja a cselekmény kibontását. Kevés az eredetiség, helyenként igen naiv.

	Kiváló	Jó	Közepes	Gyenge
Ötlet:			xxx	
Struktúra:				xxx
Dialógus:				xxx
Stílus:				xxx
Karakterek:				xxx
Tempó:			xxx	

KÖLTSÉGVETÉS: magas

ÉRTÉKELÉS:

AJÁNLOTT ( )

MEGFONTOLÁSRA AJÁNLOTT ( )

NEM AJÁNLOTT (xxx)

RÖVID SZINOPSZIS:

JACK WALTON, az FBI igazgatóhelyettese különleges megbízást kap a főnökétől: egy minden eddiginél veszélyesebb kábítószer-maffia koronatanúját kell átszállítania egy katonai bázisra. A maffia vezetőjét senki sem ismeri, Anonymus-nak hívja magát, a felső vezetés pedig még a Fehér Házba is bejáratos. Jack egy ötfős kis csapattal próbál kijutni a városból: gyalogosan, metrón, vagy épp kocsival menekülnek, de a maffia emberei mindehová beépültek már és végig a nyomukban vannak. Sőt, még közöttük is van beépített emberük. A helyzetet tovább nehezíti, hogy Jack szerelme, Josephine is a csapat tagja és Jack őt is óvni akarja mindentől. Végül megfogyatkozva, csak ők ketten tudnak eljutni a katonai bázisra a tanúval. Azonban itt maga a kihallgatást vezető bíró lövi le a koronatanút a döbbenettől mozdulni sem tudó Jack szeme láttára. Végül Josephine önt bele lelket, s együtt indulnak vissza a városba, hogy leszámoljanak Anonymus-szal. Itt azonban újabb meglepetések érik őket, amelyek után Jack már nem képes harcolni, s így Josephine-re marad, hogy pontot tegyen az ügy végére, s elfogja Anonymus-t.

SZINOPSZIS:

JACK WALTON, az FBI igazgatóhelyettese, a legveszélyesebb besorolású akciót kapja a főnökétől: egy új kábítószer-maffia koronatanúját kell kijuttatni a városból egy titkos katonai bázisra, ahol a meghallgatását megtartják. Ez az új maffia egy EQ-nevű kábítószer-adalékanyaggal tarolt a piacon és villámgyorsan átrendezte a hatalmi viszonyokat, köszönhetően a legmagasabb szintekig elérő befolyásának. A maffia vezetője Anonymus-nak hívja magát és a legszűkebb vezetésen kívül senki sem ismeri a kilétét. Ezek a csúcsvezetők pedig a Fehér Házba is bejáratosak.

Maga a koronatanú, SAMUEL ROSENSTEIN, a híres bankár is közéjük tartozott, amíg a társai meg nem próbálták megölni előző éjjel. Az FBI ugyanis a nyomukban volt már, de ugyanezen az éjjelen a nyomozást vezető két ügynököt is megölték. A maffia emberei mindehová beépültek, s ezt hamarosan Jack is megtapasztalja.

Jack egy pár fős kis csapatot állít össze a legmegbízhatóbb embereiből, közéjük válogatva JOSEPHINE-t, a szerelmét is. A lány nem örül, hogy újra együtt kell dolgozniuk, attól tart, hogy Jack érzelmei veszélyeztethetik az akció sikerét. Rosenstein egykedvűen fogadja őket - az éjszaka odaveszett az egész családjá, csak ő élte túl a merényletet. Felfegyverkeznek, majd egy páncélozott furgonnal készülnek elindulni. Jacket azonban rossz érzés fogja el és kiharcolja a többieket a kocsiból, s az üres autót küldi ki a forgalomba.

Alighogy a kocsi kifordul az útra, a szemközti ház egyik ablakából egy páncéltörő rakétát lőnek ki rá, s a furgonból csak egy égő roncsalmaz marad. Jack egyből telefonál HENRY-nek, a főnökének, mivel úgy hiszi, hogy lehallgatták a beszélgetésüket. Azonban pár mondat után döbbenet hallja, hogy valaki lelövi Henry-t! Most már csak magukra számíthatnak – a maffia emberei még az FBI-hoz is beépültek.

Közrefogják Rosensteint és gyalogosan indulnak el a közelben lévő metró-aluljáróhoz. Az utcán nagy a pánik a furgon felrobbanása miatt, s így viszonylag észrevétlenül haladhatnak. Az aluljáró előtt azonban szinte minden irányból fegyveresek közelítenek feléjük. Heves tűzpárbaj alakul ki közöttük, de közben sikerül lejutniuk és bemenedekülniük az épp induló metrószerelvény első kocsijába. Egy maffiózó még be tud ugrani az utolsó kocsiba, s éppen akkor ér el hozzájuk, amikor ki akarnak szállni a következő megállónál. Rájuk lő, de a golyóálló mellények felfogják a lövedékeket.

A hajsza kint az utcán folytatódik tovább: egy sokemeletes irodaházból egy mesterlövész lő rájuk, s meg is sebesíti Rosensteint. Egy áruházba menekülnek be, ahol Josephine ellátja a bankár sebesülését, amíg a többiek biztosítják a helyszínt. Amire a maffia beépített rendőrnnyomozói megérkeznek, ők már a hátsó udvaron keresztül távoznak. Két autóval mennek tovább, de itt sincs sokáig nyugtuk: hamarosan gyanús kocsik kezdik el követni őket.

Autós üldözés a város utcáin, melynek egy építkezés miatti zsákutca vet véget. Ismét tűzpárbajba keverednek, miközben bemenedekülnék egy raktárépületbe. Az egyik golyó Julia nyakát találja el, s bár Josephine még besegíti őt az épületbe, hamarosan meghal a barátnője karjai között. Utolsó szavaival még elárulja Josephine-nek, hogy ő is és a csapatuk egy másik tagja, Chris is Anonymus-nak dolgoztak. Amikor Jack tudomást szerez erről, akkor elveszi a fiú fegyvereit és elküldi őt. Chris azonban egy időzített bombával majdnem felrobbantja őket.

A szomszédos parkolóházban az üldözőik beszorítják őket egy sarokba, ahonnan csak úgy tudnak kijutni, hogy kirobbantják a falat. Josephine egy elrejtett bombával megöli a maffiózókat vezető Christ. Kint az utcán egy taxival mennek tovább, de hamarosan óriási dugóba kerülnek, s a sor végén már ismét felbukkannak a maffiózók.

Jean fedezi őket, amíg el tudnak menekülni, aztán egymaga több fegyverest is megöl. Végül egy fiatal rendőr siet a segítségére, hogy aztán egy óvatlan pillanatban hátulról lelője őt.

Jack, Josephine és Rosenstein eközben egy „menedék-házban” húzzák meg magukat. Rosenstein itt elárulja nekik Anonymus kilétét: Michael Foley, az elnök személyes tanácsadója mozgat-

ja a szálakat. A bankár még egy széfkulcsot is Jackre bíz, ahová a bizonyítékokat rejtette el. Ekkor mesterlövészek vörös célzó-fényei pásztázzák végig a szobát - a biztonságuk itt is véget ért.

Josephine ötletére a szomszédos tűzoltó-állomásra mennek, ahol a tűzoltók segítségét kérik a meneküléshez. Átöltöznek és a többiekkel együtt egy szirénázó tűzoltóautóval hajtanak ki az utcára. A maffiózók hiába figyelik az autót az utcáról, a sisakok és kabátok miatt csak tűzoltókat látnak benne.

Hamarosan már a városból kivezető úton haladnak! Jack egy elhagyatott reptérhez, egy titkos katonai bázishoz irányítja őket. Egy ezredes kíséri le őket az 5. pinceszintre, ennek a szupertitkos meghallgatásnak a helyszínére. Itt már várja őket egy bíró, aki a kihallgatást vezeti. Elkezdődik a procedúra, de pár mondat után a bíró váratlanul feláll és a talárjában elrejtett pisztollyal lelövi Rosensteint!

Jack mozdulni sem tud a döbbenettől, helyette Josephine lövi le a bírót. De Rosenstein már halott. Jack összeroppan a kudarc miatt, de Josephine végül lelket önt belé, s elindulnak, hogy megbosszulják a bankár és a többiek halálát, és lebuktassák Anonymus-t.

A széfben, aminek a kulcsát a bankár Jackre bízta, egy minidiscet találnak, a rajta lévő program pedig emailben automatikusan szétküldi a Rosenstein által összegyűjtött bizonyítékokat számtalan médiához. Ezután a Fehér Házhoz hajtanak, s egy kis elterelés után gond nélkül bejutnak Michael Foley, vagyis Anonymus irodájába.

Jack egyből megvádolja és letartóztatással fenyegeti, de Foley megpróbálja megvesztegetni őt. Már több tízmillió dollár a tét, amikor Jack dühödten rátámad és pár ütéssel a földre viszi és elhallgattatja. Épp megbilincselné, amikor a háta mögött egy titkos ajtón belép valaki a szobába és leállítja.

Henry az! Jack szinte megbénul a meglepetéstől és a csalódástól, hogy Henry is Anonymusnak dolgozik. Foley pedig kiadja az utasítást, hogy végezze ki Jacket. Henry épp megtenné ezt, amikor Josephine egy hirtelen mozdulattal Foley mögé kerül és egy levélbontót szorít a nyakához. A patthelyzetnek Henry pillanatnyi figyelmetlensége vet véget: míg félrenéz, Josephine a háta mögül előkapja a fegyverét és lelövi őt. A berohanó biztonsági emberek aztán Foley-t tartóztatják le, miközben Jack és Josephine szeretve ölelik át egymást.

ELEMZÉS

A könyv valójában értékelhetetlen forgatókönyvként a túlzott irodalmiassága, a regényekbe, novellákba való „szépírói” futamai miatt. Szükséges ezt külön is kihangsúlyozni, ugyanis a következő elemzés már az ettől megtisztított könyvre vonatkozik. A mostani ugyanis hiába hasonlít formáját (helyesebben: külalakját) tekintve egy forgatókönyvre, a kulcsín alatt tulajdonképpen még a legelemibb szabályokat sem tartja be. Világosan kell ezt látnunk, mert ez egy igazi megmérettetésen a könyv azonnali végét jelenti.

Az ötlet nem túlságosan eredeti, az akciófilmeknél elvárt és szokásos „kilátástalan helyzetbe kerülnek a hőseink”-sémát alkalmazza. Ugyanakkor hiányzik belőle az igazi egyediség, az a plusz, ami megkülönböztetné a hasonló filmek tucatjaitól. A szerző talán ennek érezhette azt, hogy csak egy nézőpontból meséli el a történetet, de ettől a könyv nem válik különlegessé – sőt, éppen ellenkezőleg, ez nagyban rontja az összhatást is (ld. később).

A sztori szerint az állandó fenyegetettség, a bizonytalanság érzése az, ami végigkíséri a filmet. Azonban ennek intenzitása csak nagyon kicsit változik, alig-alig emelkedik, szinte végig egyhangú és monoton. Nincsen igazi íve a történetnek. Az idővel elfogyó csapattagok nem pótolják ezt. Igen kevés a történetben a meglepetés, a fordulatok legtöbbször előre kiszámíthatók. Hiányoznak a mélyebb összefüggések, az áttételek, az utalások, túlságosan lineáris a történetvezetés. Az ismétlődő események – még ha a helyszínek és a gépjárművek változnak is – egy idő után unalmassá teszik a menekülést és a könyvet, és szinte teljesen lenullázzák a kezdeti kíváncsiságunkat.

Jelenleg a történetet végig egy nézőpontból kapjuk meg: a maffiózók elől menekülő Jackék szemszögéből. Habár ez kissé növeli a kiszolgáltatottság érzését – hiszen bárhonnán, bármikor jöhet egy ellenség –, azonban valójában épp a feszültség ellen hat, hogy nem látjuk, nem ismerjük az ellenség mozgását, szervezkedését, nagyságát, növekedését. Itt utalnék vissza a hiányzó történeti ívre – talán épp az egy nézőpont által válik monotonná, egysíkúvá a történet. Jelen esetben a feszültséget, a drámaiságot csak a főképek közötti konfliktusok növelhetnék (Jack, Josephine és Rosenstein – mindannyian a történet ugyanazon oldalán), ezek azonban szinte teljesen hiányoznak.

NE RENDEZD A FILMET! Ez a másik legsúlyosabb hiba a borzasztó irodalmiasság mellett. Talán itt már nem szükséges hangsúlyoznunk, hogy mennyire alapvető problémáról van szó. A kamera-beállításoknak, az operatőri és rendezői utasításoknak semmi helyük egy forgatókönyvben – hiszen ez nem egy *gyártási* forgatókönyv, s mi pedig nem rendezők és operatőrök vagyunk, hanem írók, akiknek az a feladata, hogy elmeséljenek egy történetet,

egy drámai eseménysort. Minden, ami ezen kívül van, csak egy dologról árulkodik: amatőrség. Egy reader az első ilyen sorig olvassa a könyvet, utána már dobja is a kukába.

Sajnos erősen érződik a könyvön a kutatás, a kellő tudás és ismeret hiánya. Emiatt több helyen igen naivvá válik a történet. A hiteltelen szituációk és megoldások az egész könyvet aláássák, s emiatt gyakran olyan érzésünk támad, mintha áruházi biztonsági őrök játszanának FBI-osat...

A hitelesség kérdése és problémája legtöbbször a karakterekből fakad. Nem elég annyit leírni ugyanis, hogy egy szereplő „FBI-os”, hanem úgy is kell viselkednie. A karaktereket elsősorban a cselekedeteiken keresztül ismerjük meg, s nem pedig elmondás alapján. Azonban itt leggyakrabban más filmekből kimásolt pápírmásé-karakterekkel van dolgunk. Hiányoznak a karakterdimenziók, hiányzik a részletes ábrázolás. Mindenki túlságosan egysíkú, alig tudunk meg róluk valamit, s ami még ennél is nagyobb baj, hogy többen közülük egyformák is! Az első kevésbé lenne gond, ha valóban archetípusos karaktereket használna a könyv, de itt nem erről van szó.

Valójában a hiányzó karakter-interakciók miatt nem kapunk változatosabb és mélyebb karaktereket. Egy-két esetet leszámítva tulajdonképpen nincs is a karakterek között IGAZI konfliktus. Az egész olyan, mintha egy csapat fuldoklót látnánk jó messziről, ahogy sodródna az árral. Pedig elvileg a folyamatos életellenes szituációk állandó lehetőséget biztosítanak a karakterek konfliktusaihoz. De sem Jack és Josephine között, sem a bankárhoz való viszonyukban nincs igazán éles ellentét. Mindannyian „jól nevelten” veszik tudomásul az adott helyzetet, nagyon ritkán látunk egyedi, egyéni reakciókat. Vajon hová tűnik a Jack és Josephine közötti visszautasított szerelem? Az elején megbeszélik, hogy nincs és ennyi. Az égvilágon semmiféle konfliktust nem okoz ez közöttük. Emiatt aztán karakter-fejlődést sem láthatunk.

Hol van a drámaiság? Hol vannak a kemény morális kérdések? Amikor pl. döntenie kellene a védelmezett tanú és a szeretett nő között? Rosenstein vagy Josephine? Vajon melyiküket áldozná fel a másikért? Jacknek folyamatosan ilyen kérdésekkel, ilyen döntési szituációkkal kellene szembesülnie. Ezek teremtenének IGAZI feszültséget. Az izgalom forrása ugyanis sohasem a puszta akció, hanem minden esetben valamilyen érzelmi veszteség (vagy az attól való félelem). Ha ez hiányzik, akkor a végeredmény egy sóttan, érzelemmentes, monoton és ami fontosabb: a néző számára érdektelen cselekménysor lesz.

Végezetül szólnunk kell még egy igen alapvető és nagyon súlyos hibáról: a *túlírásról*. A könyv szabványosan átformálva 152 oldal, ami igen soknak tetszik. De ha szakmai szemmel mérjük, akkor valójában talán ha egy fél filmet kitevő *drámai cselek-*

mény található csak benne. A többi mind-mind csak túlírás. És itt nem a „szépírói” futamokra gondolunk, hanem a borzasztó körülményes és hosszadalmas, rétestésztaként elnyújtott jele- netekre. Helyenként 5-8 oldalt kap egy-egy olyan jelenet, amit 2-3 oldalon is bőven el lehet mondani. Ennek részben az az oka, hogy túlságosan szájbarágós, magyarázós a könyv: szinte minden akció előtt találhatunk egy magyarázó párbeszédet, ami- kor a szereplők szóban is elmesélik, amit majd később látni fogunk... Minek ez? Rengeteg a teljesen fölösleges jelenet is, amik egyáltalán nem viszik előre a sztorit - tipikus „tölte- lélk”-jelenetek, valódi drámai történések nélkül.

Összegezve: a filmes látásmód azt is jelenti, hogy tökéletesen tisztában vagyunk a filmvásznon és a forgatókönyv kapcsolatá- val, azzal, hogy mit és hogyan kell leírunk, ábrázolunk. Sajnos a könyv igen messze áll ettől, s emiatt nehezen is ér- tékelhető „igazi” forgatókönyvként.

1. Ötlet:

- Az ötlet - egy kis csapat kilátástalan menekülése a maffia elől - jól bemutatható, eladható. A trailer izgalmas, mozgalmas lehet, jól felrakható a „mission impossible”, avagy a „lehetetlen küldetés”-érzés. (hiszen ez egy akció- film!)
- Az ötlet nem „high concept”, inkább csak közepes, többször látott és ismert, éppen ezért tökéletes megvalósítást és kidolgozást igényel, hogy igazán emlékezetessé váljon.
- A célközönség a legtöbbit moziba járó, fiatal korosztály, de látni kell, hogy ők pont az akciófilmek terén igen magas elvárásokkal rendelkeznek.
- Az ötlet arra a bizonytalanságra épít, hogy bárhol, bárki lehet a maffia tagja, senkiben sem bízatsz meg, de való- jában hiányzik az igazi különlegesség és egyediség belőle.
- Tulajdonképpen hihető, elképzelhető, még ha a határon táncol is.

2. Történet:

- A sztori elvileg a karakterek életének legfontosabb esemé- nyeivel foglalkozik, noha az igazán életbevágó döntési szituációkat elkerüli.
- A történet az ismétlődő akciók miatt csak mérsékelten képes fenntartani az érdeklődésünket - a könyv második fele leül, hiányzik a karakterek konfliktusából fakadó

feszültség.

- Bár van egy meghatározott cél, azonban a fentiek miatt a tempó nem növekszik, hanem épp hogy lelassul.
- A sztori helyenként izgalmas, de ebben sokkal több lehetőség és tér van még.
- Mivel a történet szerint az FBI vezetősége keveredik bele egy maffiaügybe, joggal várnánk el, hogy „bennfentes” információkat kapjunk (vagy legalább ennek érzetét). A kutatás hiánya miatt azonban talán itt a leggyengébb a könyv.
- A könyvben szereplő alapszituáció nem csupán életellenes, de remek lehetőséget teremt a karakterek változásához is. De pont ebből szinte semmi sem derül ki. (vajon ki az első Jack számára: Josephine vagy a bankár?)
- Az akadályok száma, milyensége és változatossága is kevés. Nincs elegendő kihívás a hőseink számára.
- A könyv megelégszik a felületességgel, az egymást követő akciók felvázolásával és nem mer mélyebb, drámaibb témákkal, kérdésekkel foglalkozni. Mintha óvni akarná a karaktereket és a nézőket a komoly döntési szituációktól.
- A sztori jelen formájában nem alkalmas arra, hogy igazán magával ragadja a közönséget.
- Talán azért mert hiányzik az erős érzelem belőle. Elvileg ott van egy visszautasított vagy kimondatlan szerelem Jack és Josephine között, de a szerző nem használja ki ezt, sőt, kifejezetten kerüli a témát. A történet így érzelemmentessé válik. (valójában a szépírói részekben kerül ez bemutatásra, de az ugyebár nem a forgatókönyv része)
- A kutatás hiánya miatt erősen másolat-szagú szinte minden.
- A túlságosan hosszú elnyújtott jelenetek, a fölösleges szóbeli ismétlések borzasztóan lelassítják a történetet.

3. Struktúra

- Hiányzik az igazán ütős kezdés - egy szétlőtt, felrobbantott ház még nem ilyen.
- A történet fordulatai nagyrészt kiszámíthatóak, előre láthatóak.
- A befejezés - a találkozás Anonymus-szal - elkerülhetetlen, többé-kevésbé jól felépített, bár maga a megvalósítás nem túl erős.
- A 3-Act struktúra elemei nyomokban felfedezhetők, de a karakter-interakciók hiánya miatt nem elég erősek.
- A könyv elején egy borzasztó hosszú magyarázó szöveget,

párbeszédet találunk Henry és Jack között, ami unalmassá teszi a kezdést.

- A lehető legkésőbb menj be egy jelenetbe és a legkorábban fejezd be – no ez a tanács itt szinte mindegyik jelenetre érvényes lenne!
- Hiányzik egy igazán erős „inciting incident”, s emiatt nem fog meg a könyv eléggé.
- Tompaság – jól jellemzi azt, hogy a szerző nem látja meg az igazi konfliktusokat a történetben, s emiatt sokszor fölösleges dolgokra fókuszál a lényeg helyett.
- A menekülés kevés lehetőséget ad a helyszín-ismétlésre, talán emiatt is érdemes lenne az antagonist oldalát is mutatni. (arról nem is beszélve, hogy a mostani, túlságosan is egyenes vonalvezetésű történetet csavarosabbá lehetne tenni, ha hőseinknek a már korábban bejárt helyszínekre kellene visszamenniük)
- A film tempóját irdatlan módon lelassítják a túlírt és ismételt jelenetek.

4. Karakterek:

- A szerepek könnyen kioszthatók, rendesen kibontott karakterfejlődés esetén még „sztár”-szerepek is lehetnének.
- A közönség olyan karaktereket akar látni, akik komolyan törődnek valamivel – különösen más karakterekkel. Jack elvileg folyamatosan törődik Josephine-nel – hiszen szerelmes a lányba -, de ez csak „elvileg” van így. Sokkal többet kellene ebből mutatni.
- Hiányzik egy olyan jelenet, ahol a főkarakter érzelmi konfliktusa egy krízisponthoz ér.
- A karakterek nem elég egyediek. (amikor összejön a csapat, szinte mindegyikük „belépője” ugyanolyan)
- Nem látni tisztán a főkarakter drámai szükségét. Mit akar Jack? Szinte semmit sem tudunk meg erről.
- Helyenként közönyössé válunk a karakterek iránt, s ez megbocsáthatatlan.
- Nem látjuk a karakterek hibáit, a kétségeiket, nem kellően összetettek.
- Jack legnagyobb félelme elvileg Josephine elvesztése lenne, de ezt nem kapjuk meg szinte sehogy.
- Hiányoznak az igazi karakter-konfliktusok. Alig láthatunk ilyet – legyen szó külső és belső konfliktusokról.
- A menekülés során csak egy nézőpontot kapunk, s szinte mindegyik karakter egyformán gondolkozik, viselkedik,

teljesen összemosódnak, nincs saját akaratuk.

- Nem látható a főkarakter fejlődési íve, változása.

5. Formai követelmények:

- A könyv NEM felel meg a formai követelményeknek.
- A helyesírás és a központozás rendben.
- NE RENDEZD A FILMET - a leírások a rendező kameráját irányítják az olvasó agya helyett.
- Nagyon gyakran képek helyett szavakban kapjuk meg a történetet, pedig a szóban elmondott, elmagyarázott dolgok a leggyengébbek.
- A könyv jelenleg 152 oldal, ami bőven túllépi a megengedett határokat, de még rosszabb, hogy a drámai tartalmat tekintve jó, ha egy fél film van benne.
- Nem kell beszámozni a jeleneteket.
- Egy forgatókönyvben nem az érzéseket és gondolatokat kell leírunk, hanem a szituációkat, amelyek ezeket teremtik. Csak azt írhatjuk le, amit a néző látni fog a vásznon. („Jack szerette a reggeli napsütést” vagy „Jack azt gondolta, hogy” teljesen helytelen!)
- Csak jelen időben írhatunk! (kivéve a dialógusokat)

PAGE NOTES:

Rosenstein háza. **(1. oldal)** Ne számozd be a jeleneteket! Ne rendezd a filmet - semmi szükség a kamerautasításokra! (ezek végigkísérik a könyvet, de többször nem szólunk róla)

Jack az irodájában. **(1-3. oldal)** A „középkorú” helyett jobb lenne pontosabban megadni Jack korát - pl. (50) vagy (50-es). Itt találkozhatunk először a novellákba, regényekbe való terjedős szépírói mondatokkal. Soha ne írjunk ilyeneket egy forgatókönyvbe!

Vajon a közönség honnan fogja tudni azt, hogy „Jack szerette ezt az irodát”? Egy forgatókönyvben csak JELEN időben írhatunk - leszámítva a párbeszédet -, és akkor is csak olyat, amit a vásznon LÁTHATUNK.

Ez a reggeli jelenet a könyv szerint több mint 2 perc, és valójában semmi sem történik benne. Akkor meg minek?

Jack és Henry. **(4-18. oldal)** Hát ez bizony nagyon hosszú! A két szereplő közel negyed órán keresztül beszélget?! Legalább-

is a könyv oldalszámait szerint igen. És ezen az sem segít, ha bizonyos eseményeket, történéseket flashbackben megmutatunk. Ha valamit nem tudsz elmondani pár oldalon, akkor inkább felejtsd el...

Az első 3 oldalon megint nem történik semmi, a szereplők udvariaskodnak egymással és a reggeli fényeken méláznak – ez vajon egy természetfilm? –, szóval teljesen fölösleges az egész.

(Vajon belegondolt a szerző abba, hogy miközben elvileg ég a ház az FBI-nál, a két vezető kedélyesen elcseveg?)

A következő 8 oldalon Henry elmagyarázza, hogy miféle szervezettel állnak most szemben. 8 oldal! Még a 3 is sok lenne. Meg kell tanulni kiszűrni a lényegét, megfogni a legfontosabb, legjellemzőbb elemeket és csak azokkal felvázolni egy szituációt. Ez nem regény, amit kilóra fizetnek, ahol nem számít az oldalszám. És még mindig nincs vége!

Ismét több oldal kell, mire végre Jack megkapja a feladatot. És mindeközben ki sem mozdulnak Henry irodájából, konfliktus sincs közöttük, semmi más nem történik, mint hogy Jack végighallgatja Henry meséjét. Ez nem filmes!

A csapat összeállítása. **(19-21. oldal)** Jelen formájában ez is teljesen fölösleges. Jack ül és neveket ír egy papírra. Ráadásul nem is érthető, hogy miért teszi be a csapatba Josephine-t, a szerelmét, amikor tudja, hogy életveszélybe sodorja ezzel. Ha Henry tenné ezt, akkor egyből konfliktus is lehetne közöttük emiatt. (és végre megmozdulna a sztori)
„Klipszerű képeket látunk” – ne lássunk. Ne rendezzünk, hanem a sztorira koncentráljunk.

Jack és Rosenstein. **(22-27. oldal)** Ismét csak beszélő fejeket látunk. Bánjunk csínján a filmes utalásokkal, mert inkább nevetségesse teszik a karaktereket – vajon hihető az, hogy az FBI-igazgatóhelyettese Tarantino-filmekkel zsonglőrködik? Persze, hogy nem.

A többiek érkezése. **(28-33. oldal)** Elég lassan érkeznek a társak, ráadásul egyesével és ugyanúgy: unalmasan. Megint nem történik semmi sem. Mindenki bejön egyesével, üdvözlük egymást – találó Rosenstein megjegyzése: *„Lassan olyan lesz, mint egy teadélután”*...

Josephine és Jack között nagyon halványan látunk csak valamit, holott akár szikrázhatna is a levegő!

Ismét meghallgathatjuk az akció elmondását, amit már Henry is megtett nekünk korábban.

A fegyverraktárban. **(34-41. oldal)** Lemennek a fegyverraktárba, tulajdonképpen anélkül, hogy bármi veszélyes is történne. Ez nem izgalmas. Itt is találkozhatunk azzal a végtelen naivitással, hogy egy életveszélyes akció közben a karakterek kedélyesen beszélgetnek egymással. Erősen érződik az *„FBI-ost játszunk”*. Chris hosszú magyarázata a laptopról borzasztó.

A garázs. **(42-47. oldal)** Végre történik valami akció is! Elég sokat kellett rá várni, ahhoz képest, hogy ez egy akciófilm akar lenni.

A telefonbeszélgetést nem ilyen formában kell leírni.

Jack elmondja azt, amit majd később látni fogunk. Szinte so-sincs párbeszéd a karakterek között, sokkal inkább „kinyilat-koztatások” vannak.

Az utcán I. **(47-50. oldal)** Az akcióleírásokat ne többes szám első személybe tegyük - „hátrafordulunk”, „rohanni kezdünk” -, hanem 3. személybe, vagyis itt se akarjunk rendezni.

A metróban. **(50-53. oldal)** Láthatjuk, hogy a ballonkabátos férfi közeledése milyen feszültséget teremt. Gondoljunk bele, hogy mennyivel erősebb lenne, ha végig látnánk az antagonist mozgását, szervezkedését, lépéseit.

A csapat tagjai között továbbra sincs semmi interakció. Nincs arcuk a karaktereknek.

Nem egészen érthető, hogy Jack miért állítja meg őket a metró-kijáratnál? Ráadásul kommentálja is a dolgot.

„Mindannyian izgatottan állnak a falnál” - ne attól legyenek izgatottak, hogy leírjuk, hanem a szituáció legyen olyan! Ezerszer erősebben fel lehetne rakni ezeket a helyzeteket.

Az utcán II. **(54-55. oldal)** Jack gondolatait nem tudja kitalálni a néző, ezért fölösleges is leírni ilyet.

Elég hihetetlen, hogy a maffia emberei még nem értek ide ehhez a metrómegállóhoz, de egy mesterlövészt azért tudnak varázsolni.

Az áruház raktárában. **(56-61. oldal)** A 60. oldalon egy helyütt Jack helyett tévesen Chris neve szerepel a dialógusnál. Figyeljünk erre, mert könnyen összezavarhatja az olvasót.

A vizes rész gyenge, egy poén nem ér ennyit, ha közben a karakterek hitelességét gyengíti.

Ha nem olyan vesztes a bankár sérülése, akkor miért állnak le összevarrni a sebet? Ráadásul ez is olyan, mintha csak egy egyszerű horzsolást kellene bekötni. Ha komoly a helyzet, akkor legyen tényleg komoly. Rosenstein meg semmi jelét nem adja annak, hogy valóban eltalálták, hogy fájna neki vagy bármi. Végre Josephine és Rosenstein szót vált egymással. Ez már haladás a korábbiakhoz képest, de ezzel együtt is leginkább a „kötelező beszélgetés” kategóriájába tartozik. Túlságosan független az eseményektől, légből kapott az egész.

Jack ennek a jelenetnek a végén is elmondja, hogy mit fogunk majd látni...

Az autós üldözés. **(62-73. oldal)** Nem biztos, hogy jó ötlet mindig mindent mutatni - az unalmas „akciókat” ki kell hagyni. Egy kocsit beindítása csak akkor lenne izgalmas, ha látnánk közben az egyre jobban közeledő ellenséget.

A 11 oldal alatt mindösszesen annyi történik, hogy egy autó követi őket, amit leráznak egy jelzőlámpánál, aztán egy furgon üldözi őket, közben elgázolnak egy hajléktalant, és a végén egy zsákutcába hajtanak. Ennyi. Még egy lövés se dördül! Ez egy akciófilm?

Azt is látnunk kell, hogy amikor a két kocsi szétválik és Jack és Josephine között nem működik az adóvevő a házak miatt, egyből „élni” kezd a sztori! Egyből érezzük, hogy Jack aggódik a lányért, egyből – ha csak pár pillanatra is – bekerülünk a történetbe és mi is izgulni kezdünk a szereplőkért. Ennyit számít, ha érzelmeket, érzelmi helyzeteket rakunk a karaktereink közé!

A raktárépületben. **(73-80. oldal)** Julia halála olyan, mintha egy operát néznénk: a hőst leszúrják, de azért a halála előtt még elénekel egy nagyáriát. Josephine mondatai is színháziak nagyon. A – vajon szándékolt? – lesbikus csók meg érthetetlen, mivel előzmények nélküli a történetben. Chris „lebuktatása” körülményes, ráadásul az igazán feszült szituációk elmaradnak. Egy jó forgatókönyvíró képes többször megfordítani egy ilyen helyzetet. Sokkal több van benne, mint amit most megkapunk.

A parkolóházban. **(81-89. oldal)** Borzasztó naiv a jelenet. A párbeszédök döcögősek, megint mindent elmagyaráznak – teljesen fölöslegesen. Az amatőr forgatókönyvírás iskolapéldája az egész: elnyújtott, körülményes, gyermekien naiv.

A taxiban és az utcán. **(90-100. oldal)** Az X-Aktás poén jó, de a többi már erőltetett (főleg az olasz-vonal). „Hátul már jönnek”, de ők óvatosan ki tudnak szállni a kocsiból anélkül, hogy akár csak egyszer is lőnének rájuk. Jean akciójának a leírása hosszadalmas.

A menedékházban. **(100-112. oldal)** Jack fölöslegesen és hosszan magyaráz. Rosenstein pedig iszonyatosan hosszú monológot vág le. A nagyobbik probléma, hogy a mondandójának semmi köze a filmhez, ennyi erővel tényleg bármiről beszélhetne. Valójában az is furcsa, hogy Rosenstein, aki eddig semmit nem volt hajlandó elárulni Anonymus-ról, most egyszeriben mindent elmond, sőt még a bizonyítékokat őrző széf kulcsát is átadja Jacknek. Vajon mitől változott meg?

Anonymus igazi neve az égvilágon semmit nem mond nekünk, mivel fogalmunk sincs, hogy hová tegyük *Michael Foley-t*. Nem rendelkezünk semmiféle információval róla, és így nem is fogunk hasra esni attól, hogy ő az elnök személyes tanácsadója. Jack magyarázata ismét fölösleges.

Nagyon nehezen jön a megoldás is, ami ráadásul elég légből kapott vagy meseszerű. (micsoda véletlen, hogy pont a szomszédban van egy tűzoltóállomás...)

A tűzoltókkal. **(112-120. oldal)** Nagyon gyengék a párbeszéddek. Ismét itt van 8 perc, ami alatt semmi nem történik.

A kihallgatás a bázison. **(121-129. oldal)** Nem csak a filmet nem szabad rendezni, de a színészeket sem kell állandóan instruálni - hogy mit hogyan mondjanak -, itt pedig szinte minden sornál találhatunk ilyet.

Jack és az ezredes megint túl sokat magyaráz. Rosenstein halála után pedig nevetségesen viselkednek mindketten. Az még érthető, hogy Jack összezuhan a bankár lelövése után, de pár pillanattal később már szinte kedélyesen cseveg az ezredessel. Egy perccel később meg már úgy beszélget Josephine-nel, mintha mi sem történt volna. Egyáltalán nem következetes ez!

Vissza a városba. **(130-134. oldal)** Nem egészen világos, hogy mi szükség van ezekre az erőltetett flashback-es jelenetekre?

A bank előtt. **(134-137. oldal)** Elég gyermekded megoldás ez a minidiscs nagy „lebuktatás”. A telefonfülkés rész pedig kifejezetten kínos - a 80-as évek C vagy D-kategóriás akciófilmjeiben láthattunk ilyeneket...

A Fehér Háznál. **(138-142. oldal)** Egy újabb kínos jelenet. Életük elvileg legfontosabb találkozója előtt a két főhős azon vitatkozik, hogy felrobbantsák-e az ezredestől kölcsönkapott autót?! Most komolyan: ez valami vicc akar lenni?! A további részek borzasztóan naivak.

Találkozás Anonymus-szal. **(142-152. oldal)** Érthetetlen, hogy ha Jack már egyszer szétküldte az összes bizonyítékot az interneten, akkor hogy a fenébe lehet az, hogy Anonymus még nem értesült róla?

A megvesztegetési jelenet túlságosan hosszú, ráadásul nem is hiteles, hogy Anonymus ilyen sok pénzt ajánlana olyan embereknek, akiket bármikor meg is ölethetne.

Henry felbukkanása jó fordulat, de itt is fölösleges magyarázatokat kapunk. Anonymus érdeklődése Josephine iránt erőltetett.

Jack viselkedése és álmódzása is furcsa, és ezt nem is kell új jelenetbe tenni.

A végén ismét szépírói bekezdéseket kapunk.

- o -

Javaslat: Nehéz igazán jó tanácsot adni, mivel a könyv komoly átdolgozást igényel minden aspektusában, legyen szó struktúráról, témáról, karakterekről vagy épp a stílusról. Az „átdolgozás” talán nem is helyénvaló itt, egyszerűbb és értelmesebb lenne az ötlet alapján kidolgozni egy új könyvet.